

Museale molenvondst

De collectie van het Museum Stad Appingedam telt vele afbeeldingen van molens. Van ansichten tot siervoorwerpen, van schetsen tot olieverven, de molen is een veel voorkomend thema.

Eén object springt er direct uit: het was te zien in de expositie Bodemschatten uit Fivelingo. Het is bij baggerwerkzaamheden gevonden in het Damsterdiep; het is nauwelijks 10 cm lang en er staat een molen op. Maar wat het precies geweest is blijft een raadsel. Het is een messing plaat die aan de onderzijde een hoek naar voren maakt en waar vijf gaten in aangebracht zijn. Aan de bovenzijde van de plaat zit ook een gat, daarmee heeft het waarschijnlijk aan de wand of op een houten plank gehangen. Eventueel zou het een rek voor Goudse pijpen geweest kunnen zijn, maar als iemand een beter idee heeft, houden we ons aanbevolen. Op de in reliëf uitgevoerde voorstelling is een molen met een huisje ernaast aan het water te zien.

Misschien is het een bestaande molen, maar het kan natuurlijk een fantasiemolen zijn.

In ieder geval wordt *de Zelfzwichter* door zoveel molenkenners gelezen dat áls het een bestaande molen is, deze rubriek een uitgelezen mogelijkheid biedt om daar achter te komen. Mocht een lezer ons meer kunnen vertellen over het messing plaatje, dan horen wij het graag.

Rond Appingedam stonden zo'n honderd jaar geleden zeker tien molens. Drie daarvan zijn in 1978 door kunstenaar Wiep Zanstra uit Appingedam vereeuwigd op een aquarel. De situatie die hij schildert, is die van rond 1900 - vlak voordat twee molens werden afgebroken. Helemaal links is de molen *Reithoek* te zien, die in 1910 werd afgebroken om overgeplaatst te worden naar Denekamp. In het midden staat *'t Veldmansmeulntje*, een watermolen die waarschijnlijk in 1876 werd gebouwd door Willem Veldman. Zijn zoon Meindert Willem Veldman liet in 1900 een nieuwe molen bouwen die in 1920 moest wijken voor de uitbreiding van de ijsbaan. De meest rechtse molen is een houtzaagmolen uit 1762 die in 1900 werd afgebroken om weer opgebouwd te worden in Onderdendam.

Cynthia Heinen,
directeur van Museum Stad Appingedam
www.museumstadappingedam.nl
(info@museumstadappingedam.nl)

Bron: De historie van boerderijen en molens in de gemeente Appingedam, Jan Evert Emmelkamp, Bedum 2005

